

ÖTLETEK NYÁRI MADÁRVÉDELEMHEZ

A téli madáretetés népszerű, sok örömet okoznak tollas barátaink, amint a meleg szoba menedékéből, a fotelban hátradőlve szemlélhetjük, népes kis seregüket az etető körül. A tavaszi zsongás megérkezéssel azonban, rendszerint el is feledkezünk róluk, egészen télig. Pedig érdemes egy kis figyelmet szentelni a tavasztól ősziig terjedő időszakban is, sőt létezik olyan, hogy nyári madárvédelem. „Téli madáretetés, nyári madáritatás”, szoktuk mondani összefoglalva.

A nyári nagy melegben a madarak ugyanúgy kitikkadnak, mint mi, csak nekünk folyik a víz a csapból és esetleg be van tárazva a sör a hűtőbe. A hajnali harmatcsepp jut a fűszálakról, amúgy meg nyelik ők is a forró aszfalt gőzét a városban. Madárbarát úgy lehet a kert, parókia körüli park, ha a nyári itatásról is gondoskodunk, kihelyezünk egy-egy itatóedényt, amiben meg is mártózhatnak. Erre a célra teljesen megfelel egy cserép vagy műanyag tál, hibás tepsis is. A kihelyezésnél fő szempontok: ne legyen tűző napon, közelben legyen bokor a menekülés végett, de azért jó kilátás legyen a közeledő veszély irányába, ami megtestesülhet kedvenc cirmoscicánkban, de ragadozó madarak képében is. Nedves tollal nehezebben röppennek fel az itatóban tollukat öblítő madarak. Ne legyen mély, tehát legfeljebb 5-10 cm, lehetőleg fokozatosan, sekélyen mélyülő. Érdemes elhelyezni benne egy nagyobb követ, vagy egy fél téglát, hogy arra szállva is tudjanak iszogatni vagy szárítkozni!

Az itatáson kívül az odúkra is érdemes figyelni. A településeken és a mezőgazdasági területeken is egyre csökken az idősebb, vastagabb, odúképzésre alkalmas fák állománya. Ezen az általános természetvédelmi problémán, segíthetünk mesterséges odúk kihelyezésével. Nem mindegy azonban, milyen odút helyezünk ki, a választásban segít az MME útmutatója. Az odú lakóknak kihelyezett fészkelő odúk, nagy segítséget jelentenek télen a hidegek átvészelésében, és ha már oda szoktak, akkor a tavaszi fészekrakásban, nyári menedékben.

Vannak épületlakó fajok, amelyek gyakran konfliktust is okoznak, amelynek hátterében legtöbbször a fészekből lepotyogó ürülék áll. Ezen könnyen segíthetünk, pl. fecskepelenka kihelyezésével megelőzhetjük a kellemetlenségeket, és az értelmetlen és törvénytelen fészekleveréseket. A füsti- és molnárfecskék megcsappant állományát segíthetjük mesterséges fészkek kihelyezésével, a meglévő kolóniák bővítéseként. Városi környezetben sokszor a sár beszerzése is nehézségekbe ütközik sárfészkek-építő madarainknál, ezért sárgyűjtők létrehozásával, kihelyezésével is előmozdíthatjuk a fészekrakást. Ne felejtünk el gondoskodni ezek folyamatos nedvesen tartásáról. Sárgyűjtőknek nemcsak a madarak, de méhek, lepkék, más fajok is örülni fognak.

Az épületlakó fajok esetében bosszúságot okozó, a tetőtérben felhalmozódó ürülék problémájára is van megoldás, elérhető természetvédelmi szolgáltatás, az ürülék szakszerű elszállítására.

Az épületlakó fajok közül van, amelyik előszeretettel ver tanyát templomtornyokban, pl. a baglyok. Ilyen esetben figyeljünk arra, hogy pl. a berepülő-nyílásokat szabadon kell hagyni, gondoskodni a megfelelő szellőzésről, és a fészekrakás időszakában a háborítatlan nyugalom biztosításáról. Tetőfelújítások alkalmával érdemes arra is gondolni, hogy nem mindegy a burkolat színe és anyagminősége sem. Sötét színű, zárt tető alatt a tetőtér hőmérséklete elviselhetetlenül magas tartományba, akár 60 C fokra is felszökhet a nyári napsütésben.

A Natura Kiadó 1982- ben adta ki Schmidt Egon: Gyakorlati madárvédelem című könyvét; Orbán Zoltán: Madárbarátok könyve pedig a Cser Kiadó gondozásában jelent meg. Mindkettő sok hasznos tanáccsal, madárvédelmi ötlettel szolgál, közöttük a nyári madárvédelemről is.

Szűcs Boglárka